

УДК 351.072:304.4

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-2.26>

С. А. Сенча

аспірант кафедри проектного менеджменту
Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

У статті на основі порівняння зарубіжного та вітчизняного досвіду застосування методів та інструментів розвитку громадянського суспільства виявлено недоліки організації роботи органів публічної влади щодо сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та запропоновано шляхи їх усунення.

Визначено, що в умовах проведення реформи адміністративно-територіального устрою та децентралізації, коли управлінські повноваження органів виконавчої влади на регіональному та місцевому рівні передаються до органів місцевого самоврядування, не обов'язковість виконання підзаконних нормативно-правових актів може призвести до гальмування розвитку громадянського суспільства та викликати негативну реакцію суспільства на дії органів публічної влади.

Для вдосконалення нормативно-правової бази України у сфері громадської діяльності та інформації обґрунтовано необхідність розроблення за участі інститутів громадянського суспільства та прийняття всеохоплюючого (наскрізного) закону про розвиток громадянського суспільства в Україні з унормуванням таких інструментів демократії участі, як: державний уповноважений орган із питань розвитку громадянського суспільства, громадська законодавча ініціатива та громадська місцева ініціатива, демократична громадська участь в управлінні, консультації із громадськістю та консультативно-дорадчі органи, громадський контроль та експертиза, надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства, навчання та підвищення кваліфікації представників громадськості.

Обґрунтовано доцільність для України перегляду та модернізації чинної інституціональної моделі в напрямку створення окремого органу державної влади, який буде відповідати за розроблення і реалізацію політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, а також забезпечить координацію діяльності всіх суб'єктів, задіяних у реалізації завдань зазначеної політики.

З огляду на сучасні умови існування та діяльності інститутів громадянського суспільства, з метою ресурсного забезпечення заходів щодо створення умов для їх подальшого розвитку запропоновано заснування державного фонду підтримки розвитку громадянського суспільства в Україні.

Ключові слова: громадськість, громадянське суспільство, комунікації, консультації, механізми, демократія участі.

Постановка проблеми. Задекларований Україною курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію став певним поштовхом розвитку партнерських відносин між органами публічної влади та громадськістю. У цьому аспекті для України важливим є світовий досвід у розробленні та впровадженні ефективних механізмів і методів стимулювання розвитку і консолідації громадянського суспільства, залу-

чення громадськості до формування та реалізації політики на всіх рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових доробках Р. Войнович, І. Ковалевич та А. Халецького проаналізовано зарубіжний досвід сприяння розвитку громадянського суспільства, залучення громадськості до формування та реалізації місцевої політики, механізми реалізації зв'язків із громадськістю в державному управлінні, а також досвід країн, в яких ефективно використовується зво-

ротний зв'язок місцевих органів влади із громадськістю.

Засадничим демократичним цінностям та їхній ролі в розвитку громадянського суспільства у країнах Європи, політиці Європейського союзу щодо розвитку громадянського суспільства присвячені роботи А. Кудряченко, Л. Непоп та інших авторів.

Взаємовідносинами держави та громадянського суспільства в зарубіжних країнах, розвитком механізмів публічних консультацій між органами влади та громадськими інституціями займалися І. Демида, І. Іголін, А. Куюмджиєва, К. Павлюк, І. Ткаченко та інші.

У роботах Н. Драгомирецької та Л. Мельничук проведено аналіз комунікативної діяльності в публічному управлінні в деяких державах світу. Досвіду європейських країн щодо впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні присвячені публікації В. Куйбіди і В. Толкованова.

Вищезазначеними дослідниками в цілому розглянуто зарубіжний досвід розвитку громадянського суспільства, а також участь громадськості у формуванні, реалізації державної та місцевої політики.

Ураховуючи множину проблем, з якими стикаються органи публічної влади під час планування і організації діяльності щодо сприяння розвитку громадянського суспільства, а також значну невизначеність зовнішнього середовища та обмеженість людських, фінансових і часових ресурсів, є доцільним застосування в цій діяльності таких методів та інструментів, які пройшли практичну апробацію в зарубіжних країнах і виявилися найбільш ефективними.

Проте порівняльному аналізу відповідних інструментів та особливостей їх застосування саме в Україні не приділяється достатньої уваги. Крім того, надзвичайно актуальним завданням є систематизація зарубіжного досвіду щодо створення цілісного ефективного механізму розвитку громадянського суспільства, виявлення проблемних зон у вітчизняних практиках та можливостей для їх усунення.

Мета статті – на основі порівняння зарубіжного та вітчизняного досвіду засто-

сування методів та інструментів розвитку громадянського суспільства виявити недоліки організації роботи органів публічної влади щодо сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та запропонувати шляхи їх усунення.

Виклад основного матеріалу. Одним із елементів політики Європейського Союзу (далі – ЄС) в контексті забезпечення розвитку громадянського суспільства, особливо важливим в умовах сучасних глобалізаційних процесів, є міжнародна легітимізація підходів ЄС у цій сфері. Така легітимізація здійснюється у двох напрямках: з одного боку, шляхом приєднання до вже наявних міжнародних правових документів, які гарантують забезпечення прав і свобод людини, та їх інкорпорації в законодавство ЄС, а з іншого – шляхом просування на міжнародній арені та виведення на універсальний рівень підходів самого ЄС, які спрямовані на розвиток наявного міжнародного законодавства. Таким чином, ЄС виступає як активним реципієнтом міжнародного законодавства, так і не менш активним його творцем на сучасному етапі [11].

Важливим елементом функціонування громадянського суспільства в ЄС і його взаємодії з ним є розвиток механізмів публічних консультацій між вищими органами ЄС та громадськими інституціями як однієї з форм комунікацій із громадськістю. Основною метою громадянського суспільства в Євросоюзі є вираження громадської думки за допомогою громадянського діалогу, що проявляється у вигляді обговорень, дискусій та дебатів [2, с. 72]. Кожна держава визначає для себе найбільш доцільний формат документу, який є основою для реалізації на практиці комунікативної політики та створений у відповідності із практикою і традиціями системи правового регулювання в державах [5, с. 23].

Аналіз багатьох публікацій вітчизняних науковців [1, 4; 6; 7; 9; 10; 13; 14, 16–21] дозволяє дійти висновку, що найбільш дієвим нормативно-правовим механізмом стимулювання розвитку громадянського суспільства у країнах світу є встановлення таких інструментів демократії участі, як громадська ініціатива, громадська законо-

давча ініціатива, що дає громадянам можливість брати безпосередню участь у розробленні та погодженні законопроектів, громадський контроль, демократична громадська участь в управлінні та публічні консультації.

Нормативно-правова база України у сфері громадської діяльності та інформації представлена декількома окремими установчими законами, які не регулюють відносини з питань розвитку громадянського суспільства та участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Такі відносини регулюються підзаконними актами, що мають рекомендаційний характер для органів місцевого самоврядування. В умовах проведення реформи адміністративно-територіального

устрою та децентралізації, коли управлінські повноваження органів виконавчої влади на регіональному та місцевому рівні передаються до органів місцевого самоврядування, не обов'язковість виконання підзаконних нормативно-правових актів може призвести до гальмування розвитку громадянського суспільства та викликати певний суспільний резонанс. Тому нормативно-правова база розвитку громадянського суспільства потребує вдосконалення в тому числі і з урахуванням світового досвіду (табл. 1).

У країнах Європи структури громадянського суспільства вбудовані в систему наявних соціальних інститутів, багато років будучи їх невід'ємною частиною, відповідно, відсутня необхідність жорсткої

Таблиця 1

Можливості вдосконалення нормативно-правового забезпечення стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні

Наявне нормативно-правове забезпечення стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні		Проблеми та недоліки
Закон України «Про громадські об'єднання»		обов'язковий характер для органів виконавчої влади (далі – ОВВ) та органів місцевого самоврядування (далі – ОМС)
Закон України «Про благодійництво і благодійні організації»		
Закон України «Про волонтерську діяльність»		
Закон України «Про інформацію»		
Закон України «Про доступ до публічної інформації»		
Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації»		
Указ Президента України від 26.02.2016 № 68/2016 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні»		не поширюється на ОМС
Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки, затверджена Указом Президента України від 26.02.2016 № 68/2016		не має обов'язкового характеру для ОМС
Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»		обов'язковий характер для ОВВ та рекомендаційний характер для ОМС
Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 976 «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади»		
Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка»		
Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 156 «Деякі питання надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів»		
Країни з подібним досвідом	Пропозиції для України	Усунення проблем
Австрія, Великобританія, Німеччина	Всеохоплюючий (наскрізний) закон про розвиток громадянського суспільства в Україні	обов'язковий для ОВВ та ОМС
Естонія, Латвія, Об'єднані Арабські Емірати	Національна програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні	обов'язкова для виконання ОВВ та ОМС
США	Широкий спектр комплексних місцевих програм комунікації та участі	обов'язкові для розроблення ОВВ та ОМС

соціальної регуляції їх функціонування. З урахуванням усіх наявних у країнах Європи відмінностей загальною тенденцією у взаємовідносинах європейських держав із структурами громадянського суспільства є прагнення надати демократичним тенденціям організації суспільного життя новий імпульс щодо розвитку. Зазначена ситуація стала можливою в рамках наявного у країнах Європи суспільного договору, завдяки якому усуваються перешкоди для визнання як рівноправних суб'єктів соціальних взаємодій будь-яких структур громадянського суспільства [12, с. 426–427].

Дієвим інституціональним механізмом стимулювання розвитку громадянського суспільства у країнах світу є утворення консультативно-дорадчих органів як ефективного інструменту прямої участі населення у формуванні та реалізації політики на всіх рівнях, а також окремих органів у системі законодавчої або виконавчої влади, відповідальних за координацію роботи органів публічної влади з питань взаємодії з структурами громадянського суспільства (табл. 2).

В Україні інституціональна база громадянського суспільства представлена

Таблиця 2

Інституціональні механізми стимулювання розвитку громадянського суспільства (на прикладі країн світу)

Країни	Інституціональні механізми стимулювання розвитку громадянського суспільства	Інструменти реалізації
Великобританія	окреме міністерство з питань реалізації та моніторингу державних програмних документів щодо сприяння недержавному сектору	координація роботи міністерств щодо співпраці з інститутами громадянського суспільства (далі – ІГС)
Данія, Польща, Угорщина	міністерські бюро з реалізації та моніторингу державних програмних документів щодо сприяння недержавному сектору	координація роботи міністерств щодо співпраці з ІГС
Естонія, Латвія	парламентські комітети з питань моніторингу виконання програм сприяння розвитку громадянського суспільства	виконання програм сприяння розвитку громадянського суспільства
Канада, Нідерланди	громадянські форуми	незалежна платформа участі у прийнятті рішень державного рівня
Німеччина	громадські журі	громадська участь у прийнятті рішень на рівні федеральних земель і місцевих громад
Хорватія	урядове бюро з питань моніторингу виконання програм сприяння розвитку громадянського суспільства	координація роботи міністерств щодо співпраці з ІГС
Чехія	урядова рада у справах неурядових неприбуткових організацій (постійно діючий консультативний, ініціативний та координаційний органу)	створенням сприятливих умов для існування та діяльності неурядових організацій, підготовка рекомендацій для уряду щодо субсидювання недержавного сектору
США	публічно-приватні дорадчі комітети і спеціалізовані комісії	участь у місцевому демократичному управлінні
	волонтерська діяльність	пряма участь населення у місцевих заходах
	форуми для обговорення стратегічних планів розвитку міст	демократична участь місцевого рівня
	наглядні ради	участь членів територіальних громад у допомозі владі під час надзвичайних криз
	громадські ради (громадські дорадчі комітети)	альтернатива громадським слуханням у системі здійснення самоврядних функцій
	навчання та підвищення кваліфікації керівників та членів громадських рад і комісій, представників волонтерського руху	формування резерву державного управління

Джерело: складено автором на підставі [3; 7; 8; 10; 15]

двома комітетами Верховної Ради України, які мають опосередковане відношення до розвитку громадянського суспільства, та одним центральним органом виконавчої влади – Державним агентством розвитку молоді та громадянського суспільства України, яке разом із розвитком громадянського суспільства переймається питаннями розвитку молоді, дублюючи функції Міністерства культури, молоді та спорту України, а також консультатив-

но-дорадчими органами та іншими формами громадської участі, унормованими підзаконними нормативно-правовими актами, які не несуть обов'язковості для органів місцевого самоврядування. Досвід зарубіжних країн надає приклад удосконалення інституційного забезпечення стимулювання розвитку громадянського суспільства (табл. 3).

Ефективним фінансовим механізмом стимулювання розвитку громадянського

Таблиця 3

Можливості вдосконалення інституційного забезпечення стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні

Найвне інституційне забезпечення стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні		Діяльність
Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики		підготовка рекомендацій із предметів відання
Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова		підготовка рекомендацій із предметів відання
Міністерство культури, молоді та спорту України (далі – МКМС)		координація діяльності Держагентства молоді
Державне агентство розвитку молоді та громадянського суспільства України (Держагентство молоді)		діяльність спрямовується і координується КМУ через МКМС
Громадські ради при центральних та місцевих ОБВ		обов'язкові при ОБВ, необов'язкові при ОМС
Дорадчі органи (координаційні ради) з питань сприяння розвитку громадянського суспільства при Президентові України, головах обласних, Київської міської державної адміністрації		обов'язкові при ОДА, КМДА, необов'язкові при ОМС
Консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи, служби та комісії при ОБВ та ОМС для вирішення питань галузевого або місцевого значення		утворюються за рішеннями керівників ОБВ та ОМС
Консультації із громадськістю з питань формування та реалізації державної політики		обов'язкові для ОБВ, рекомендовані для ОМС
Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади		поширюється на ОБВ, рекомендована для ОМС
Волонтерська діяльність		пряма участь громадян у вирішенні питань галузевого та місцевого значення
Країни з подібним досвідом	Пропозиції для України	Діяльність
Великобританія	Міністерство з питань розвитку громадянського суспільства	координація роботи центральних та місцевих ОБВ щодо співпраці з ІГС
Чехія	Постійно діючий консультативно-дорадчий орган із питань розвитку громадянського суспільства при Кабінеті Міністрів України	створення сприятливих умов для існування та діяльності ІГС, підготовка рекомендацій щодо фінансової підтримки ІГС
Німеччина, США	Громадські публічно-приватні дорадчі органи при ОМС (журі, комітети, спеціалізовані комісії тощо)	участь громадян у прийнятті рішень місцевого рівня
Канада, Нідерланди	Всенародні форуми	участь громадян у прийнятті рішень державного рівня
США	Форуми для обговорення стратегічних планів розвитку громад	участь громадян у місцевому демократичному управлінні
	Навчання та підвищення кваліфікації керівників та членів допоміжних органів, представників волонтерського руху	формування резерву публічного управління

суспільства в зарубіжних країнах є спрямування органами влади ресурсів та фінансів на розширення можливостей громадянського суспільства і перекладання на нього вирішення низки суспільно важливих завдань. Проте фінансова база розвитку громадянського суспільства в Україні представлена лише однією постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка», яка безпосередньо унормовує фінансову підтримку інститутів громадянського суспільства на конкурсній основі та має, як заведено, рекомендаційний характер для органів місцевого самоврядування. Отже, фінансова основа розвитку громадянського суспільства також потребує вдосконалення з бажаним використанням надбань країн світу (табл. 4).

Висновки і пропозиції. Ефективним державним механізмом стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні може стати сукупність нормативно-правових, організаційних, методологічних та методичних норм і правил, а також практичних методів та інструментів, що забезпечують ефективну взаємодію органів публічної влади та інститутів

громадянського суспільства з вирішення низки суспільно важливих завдань з одночасним спрямуванням ресурсів та фінансів на розширення можливостей інститутів громадянського суспільства.

Досяжність цього завдання можливо забезпечити такими шляхами:

1) розроблення за участі інститутів громадянського суспільства та прийняття всеохоплюючого (наскрізного) закону про розвиток громадянського суспільства в Україні з унормуванням таких інструментів демократії участі: державний уповноважений орган із питань розвитку громадянського суспільства, громадська законодавча ініціатива та громадська місцева ініціатива, демократична громадська участь в управлінні, консультації із громадськістю та консультативно-дорадчі органи, громадський контроль та експертиза, надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства, навчання та підвищення кваліфікації представників громадськості;

2) як показав аналіз зарубіжного досвіду, доцільним для України буде перегляд та модернізація наявної інституціональної моделі в напрямку створення окремого органу державної влади, який буде відповідати за розроблення і реалізацію політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, а також

Таблиця 4

Можливості вдосконалення фінансового забезпечення стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні

Найвне фінансове забезпечення стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні		Проблеми та недоліки
Конкурси з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка		обов'язкові для ОБВ, рекомендовані для ОМС
Надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів		обов'язкова для ОБВ, рекомендована для ОМС
Фінансове забезпечення висвітлення діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації		обов'язкове для ОБВ та ОМС
Країни з подібним досвідом	Пропозиції для України	Усунення проблем
Чехія	Державний фонд підтримки розвитку громадянського суспільства в Україні	фінансування проектів ІГС
Естонія, Латвія, Об'єднані Арабські Емірати	Національна програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні	окремий рядок у Державному бюджеті України
США	Регіональні та місцеві програми сприяння розвитку громадянського суспільства	окремі рядки у місцевих бюджетах

забезпечить координацію діяльності всіх суб'єктів, задіяних у реалізації завдань зазначеної політики;

3) в сучасних умовах існування та діяльності інститутів громадянського суспільства, з метою ресурсного забезпечення заходів щодо створення умов для їх подальшого розвитку доцільним є заснування державного фонду підтримки розвитку громадянського суспільства України.

Подальших наукових розвідок у перспективі потребує розроблення ефективного державного механізму стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні з урахуванням реформи адміністративно-територіального устрою та децентралізації шляхом запровадження нових форм і методів, вдосконалення наявних інструментів взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства з метою забезпечення системної участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення.

Список використаної літератури:

1. Войтович Р.В. Механізми реалізації зв'язків з громадськістю в державному управлінні : навч. посіб. Київ : Вид-во НАДУ, 2007. 84 с.
2. Демида І. Взаємовідносини держави та громадянського суспільства в зарубіжних країнах: досвід для України. *Забезпечення конструктивного діалогу між владою та суспільством* : матеріали наук.-практ. конф., м. Одеса, 28 квіт. 2016 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016. С. 53–73.
3. Державна політика розвитку громадянського суспільства: моніторинг ефективності. *Європейський досвід*. Київ : ПРООН, 2011. 97 с.
4. Досвід впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні в Україні та інших європейських країнах : збірник / В. Куйбіда, В. Толкованов. Київ : ТОВ «Поліграфічний Центр «Крамар», 2010. 258 с.
5. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність в публічному управлінні: зарубіжна практика. *Забезпечення конструктивного діалогу між владою та суспільством*: матеріали наук.-практ. конф., м. Одеса, 28 квіт. 2016 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016. С. 23–27.
6. Європейська Хартія місцевого самоврядування. *Медиаполис*. 1996. № 1-2. С. 56–59.
7. Ковалевич І. Зарубіжний досвід залучення громадськості до формування та реалізації місцевої політики. *Теорія та практика державного управління*. 2009. Вип. 2. С. 135–140. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2009_2_22 (дата звернення: 15.03.2020).
8. Кудряченко А. Засадничі демократичні цінності та їх роль у розвитку громадянського суспільства у країнах Європи. *Розвиток взаємодії держави і громадянського суспільства в контексті впровадження європейських принципів належного врядування*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 12 грудня 2012 р. Київ : НІСД, 2013. С. 28–39.
9. Мельничук Л. Розвиток діалогової комунікації як стратегічний пріоритет політики соціального згуртування: ініціативи ради Європи. *Забезпечення конструктивного діалогу між владою та суспільством*: матеріали наук.-практ. конф. м. Одеса, 28 квіт. 2016 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016. С. 88–91.
10. Міжнародна практика заходів, спрямованих на зміцнення довіри між державою та організаціями громадянського суспільства: дослідження. Київ : Координатор проектів ОБСЄ в Україні, 2010. 134 с.
11. Непоп Л. Політика Європейського союзу щодо розвитку громадянського суспільства. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України*. Київ, 2014. Випуск 2(70). 254 с.
12. Павлюк К., Іголкін І. Особливості соціо-структурних взаємодій громадянського суспільства і держави в країнах західної Європи. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. Вип. 1. Ірпінь, 2011. С. 418–428.
13. Про участь уповноважених з прав людини (омбудсменів) на місцевому й регіональному рівнях у захисті прав громадян: рекомендація Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи № 61 (1999). *Бюлетень бюро інформації Ради Європи в Україні*. 2005. № 11. С. 71–72.
14. Ткаченко І. Громадянське суспільство і Європейській союз: функціонування і співпраця. *Наукова бібліотека, Віче*. 2015. Випуск № 2. 16 с.
15. Халецький А. Зарубіжний досвід сприяння розвитку громадянського суспільства.

- Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2012. Випуск № 11. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_11_12 (дата звернення: 15.03.2020).
16. 2021 National Program for Government Communication: 2015 Ministry of Cabinet Affairs, All Rights Reserved. [Остання зміна: 10 вересня 2015]. URL : <http://npgc2021.ae/> (дата звернення: 01.03.2020).
17. Effective Communication and Public Participation: 2015 MRSC of Washington. All rights reserved. Privacy & Terms. URL : <http://mrsc.org/Home/Explore-Topics/Governance/Citizen-Participation-and-Engagement/Ef> (дата звернення: 01.03.2020).
18. New Strategy and Council of Europe Action Plan for Social Cohesion. URL: http://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/Conf2011/ActionPlan_en.pdf (дата звернення: 01.03.2020).
19. Recommendation CM/Rec(2007)14 of the Committee of Ministers to member states on the legal status of non-governmental organisations in Europe. URL : <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1194609> (дата звернення: 01.03.2020).
20. Recommendation Rec (2001)19 of the Committee of Ministers to member states on the participation of citizens in local public life. URL : <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet> (дата звернення: 01.03.2020).
21. The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL : http://www.oecd.org/pages/0,3417,en_36734052_36734103_1_1_1_1_1,00.html (дата звернення: 05.03.2020).

Sencha S. Analysis of possibilities of adaptation of foreign countries experience for stimulation of civil society development in Ukraine

In the article, on the basis of comparing foreign and domestic experience of applying methods and tools of civil society development, the disadvantages of organization of public authorities' work on promoting the civil society development in Ukraine are revealed and ways of their elimination are suggested.

It is determined that in the conditions of reforming the administrative-territorial system and decentralization, when the managerial responsibilities of the executive bodies at the regional and local level are transferred to the local self-government bodies, the nonobligatoriness of implementing regulatory acts can slow down the civil society development and cause negative public reaction to the actions of public authorities.

In order to improve the Ukrainian legal framework in the field of public activity and information, the necessity to develop, with the participation of civil society institutions, and the adoption of a comprehensive law on the civil society development in Ukraine with the normalization of the following tools of participatory democracy: state authorized body for civil society development, public legislative initiative and public local initiative, democratic public participation in management, public consultations and advisory bodies, public control and expertise, providing financial support to civil society institutions and advanced training for public representatives.

The expediency for Ukraine to review and modernize the current institutional model in the direction of creation of a separate state authority, which will be responsible for the development and implementation of promoting civil society policy in Ukraine, as well as ensure coordination of the activities of all actors involved in the implementation of the mentioned policy is substantiated.

Taking into account the current conditions of existence and activity of civil society institutes, in order to resource provision of measures for creation of conditions for their further development, the establishment of a state fund for support of the civil society development in Ukraine has been proposed.

Key words: public, civil society, communications, consultations, mechanisms, participatory democracy.